

A TENGHERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1907. december 5.

274. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZAPÁRY, ADRIA-PALÓTA.

Helyi hírek és közérdekű hírek.

Előfizetési ár:

Egész évre ... 24 kor. Negyedévre ... 6 kor.
Félévre ... 12 kor. Hár hónap ... 2 kor.
Egyes szám ára 6 Nár.

HIRDELÉSI TÁRSASÁG

a kiadóhivatal mellékelte érem szelvényt.

Hivatalos hirdetések 6 budapesti pótló szelvényt 10 Nár.

A convent bíróság.

Rá se hederítettünk eddig zanella rikárd ur öröklődésére, amelylyel a fiumei autonómjogokat (ami nincs) meg akarja hízlatni azzal, hogy a sajtó- és politikai ügyekben ítélkező esküdtbíróóság a fiumei törvényszékbe kebeleztesse, az É. l. t. 15. és 17. §§-ainak parlamentáris uton való agyonbunkoztatása révén. Rá se hederítettünk, mert az egész öröklődése olyan, mintha rá akarna mászni egy husz öles sima falra, tehát abszurdum s a lehetősége csak egy olyan nagy bárgyuságba férhet bele, amekkora zanella rikárd ur tyukeszében teremhetett. Ma sem azért avatkozunk a számarságába, hogy akadályokat gördítsünk tekervényes utjai elé. Egy kis személyes elszámolásról van szó. A *Budapesti Hírlap* egy rövidke hírből származó adottságot a számalmas experimentumról s pusztán a saját iniciatívájából hozzáfűgészte az a véleményét, hogy ezt zanella rikárd ur a fiumei magyar sajtó ellen akarja véghez vinni. Ime, milyen jól ismerik Budapestet ezt a fiumei uracsot! Sohase higgye, hogy őkeime ellen valami nagy buzgalommal küzdenénk. A szoknyahősökre az ember nem feni ki a kardját, hanem lekasztja a konyha faláról a főzőkanalat s azzal koppint a körme.

Ezeket pedig csupán azért mondogatjuk el, mert a pesti hírek feletti elkeseredésében, a budapesti sajtót méltatlannak találván magához, neki ront a fiumei magyar újságíróknak, akik abból élnek, hogy oda mennek zanella rikárd urhoz és egy-egy soldót könyörögnek ki tőle. Amit meg is érdemelnek, mert csak nem hiában kapott zanella rikárd ur a fiumei magyar sajtótól annyi ingyenes *barackot!* De ezt az urat, a legnagyobb jóakarattal felvilágosítjuk arról, hogy kivándorolt az esze. Ha ő küzd a fiumei olasz sajtó érdekében, azon mi nem is lepődünk meg. Mért? Mért igen természetes. Léven zanella olasz, lévén zanella ur irredenta, lévén zanella ur megveszekedett ellensége a magyarnak s persze, arra sincs nagy oka, hogy bennünket szeressen. Isten látja a lelkünkét! Soha semmi szívességet nem tettünk zanellának. Sőt elrontottuk az étvágyát, elrontottuk az álmát — Macbeth megölte az álmot! — s mi mind ennél több: tönkretettük a hitelt. Azt a hasznos hitelt, amit még a csőd előtt is lehetőleg megőriznek. S ami nélkül lehet meginni kicsapott preceptor vagy citrom facsaró. Ezen okok fundamentumán állva hangoztatjuk, hogy zanella rikárd uracsokát érjük ebbéli igyekezetében, hogy a magyar sajtó nyakára ütessen egy *convent-bíróságot*. De csak azon csudálkozunk, hogy ő nem ért bennünket! Ha neki szabad ellenünk törni, nekünk tán nem sza-

bad magunkat védeni? Szép jogrend! A paralitikusok fölfogása.

Egyébként felsorolhatjuk zanella rikárd Országgyűlési Képviselő összes érveit, amit ellenünk emelt: „Gazemberek, utonállók, mérénylők, zsarolók, tolvajok, zsebujtszók, hazárulók, köpönyegforgatók, hazudozók, zsványok, banditák, ingyenélők és örömlégények.” A szellemi fegyvertárak ily hatásos kelleivel mi csakugyan nem rendelkezünk. Ennyi ragyogó érv, ennyi csudálatos szellemesség elkápráztatja a mi szemünket. És ez mind zanella rikárd ur tollából kerül ki. De nehogy elhiggyék, hogy a nevé is aláírja. Jóllehet, ő pénzelt munkatársa az autonompárt lapjának — hja! a képviselői fizetésből nem lehet megélni — de azért a cikkei alá nem kényarítja a nevé soha. Mert zanella rikárd ur, ammellett, hogy olyan szellemes, hogy majd beleveszkeedik, még szerény is, mint a ma született cserebogár.

A visszavándorlók segítése.

Országos kivándorlási központ megteremtése.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségében értekezlet volt az országos kivándorlási központ létesítése dolgában. Az értekezleten képviselve voltak a minisztériumok, Budapest székesfőváros, sok kereskedelmi és ipari egyesület, az ország kereskedelmi és iparkamarái, az Adria tengerhajós-részvénytársaság, a budapesti munkásközvetítő-intézet, az Országos Magyar Szövetség, a Tulipánszövetség, Magyar Szövetség, a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület, a Székely Tarsaságok Szövetsége, a Dunántúli Közművelődési Egyesület és mások. Az értekezleten, amelyen Chorin Ferenc előkölt, többen felszólaltak és mindenféle oldalról megforgatták a kérdést. Eredménye a tegnapi tanácskozásnak ez: az értekezlet helyesli a tervezett központ szervezését, még pedig úgy, hogy a kormány és a társadalom együttesen vegyen részt a kivándorolni szándékozók fölvilágosításában és a hazavándorlók segítésében. A Gyáriparosok Szövetsége két-két kiküldöttet fog kérni az illető szervezetektől és ezekből megalkotja a központot.

Az elnök megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy azon tanácskozáson, amelyet a szövetség hívott össze a gyár elején a kivándorlás dolgában, már foglalkoztak olyan társadalmi szervezet megalkotásával, amely a minisztérium kiküldöttjeivel kiegészítve, egyrészt propagandát csinálna a kivándorlás ellen, másrészt megindítaná a visszavándorlást. Időközben az amerikai pénzügyi és gazdasági válság következtében megindult a visszavándorlás, most tehát sürgős és fontos, hogy a visszavándorlók munkát kapjanak. A kormány kirendeltséget létesített Fiumében, melynek feladata a visszajövőköt fogadni és elhelyezésükről gondoskodni. De a visszavándorlás tekintetében nemcsak

Fiume bír jelentőséggel; fontosabb még Hamburg és Bréma kikötője s nagyon fontos a romániai bevándorlás tekintetében Bukarest. Ezek a helyeken tehát szintén kirendeltséget kellene szervezni. Másrészt ezek a kirendeltségek országos munkaalmakról kellőképpen nem tájékozódhatnak, mert az ország centrumában, hol gazdasági életünk minden szála összefut, nincs meg a kellő szervezetük. Tehát a kirendeltségek kiegészítendőek volnának egy közép-ponttal, mely az összes érdekképviseletekből alakulna s ezekkel állandóan kontaktusban állna.

Mattekovits Sándor: Az Országos Ipari egyesület nevében bejelenti, hogy az egyesület készségei hajlandó a közép-pont tevékenységében részt venni.

Bujánovics Gyula: A kivándorlást képtelenek vagyunk meggátolni mindaddig, míg az új világ napi béreivel nem tudunk versenyezni. A mi a visszavándorlókat illeti, nézete szerint ez a most visszajövő tömeg a kivándorolt munkásoktól a selejtese. Ez a visszatérő munkástömeg az amerikai viszonyokat már a maga igazolása érdekében is a lehető legletekesebbnek fogja megfesteni. Ettől várja azt a megoldást, melyet másképpen elérni nem lehet, tudniillik, hogy a további kivándorlás megszűnjék.

Létay Gusztáv miniszteri tan. a munkaközvetítő intézet igazgatója szerint Budapesten kellene központot teremteni, amelynek első feladata lenne az országban létező összes munkaalkalmakról tudomást szerezni a fizetendő bér fölmutatásával. Az eljárást a kereskedelmi minisztériumnak a belügyminisztériummal és a földművelésügyi minisztériummal egyetértőleg kellene megállapítani.

Bernát István mint a Magyar Mezőgazdák Szövetségének kiküldöttje figyelmeztet arra, hogy a kivándorlótak legnagyobb része a mezőgazdasági munkából szakadt ki, s Amerikában a nagy bér reményében mindenféle munkára vállalkozik ugyan, de ha hazatér, itt csak a régi munkájához tér vissza, sőt még arisztokratikusabbá válik s a régi munkájának sem minden nemét vállalja el újra. A fiumei kirendeltség, amely ott már aktívul van, megoldja feladatát s a saját területére nézve, de brémai és hamburgi és esetleg a génuai kikötőkön át visszavándorlókat ellenőrzés nélkül hagyni nem lehet.

Hegedüs Loránt ügyvivő igazgató azt hiszi, hogy a visszavándorlás fölkarolására alkotandó társadalmi szervezet az állami faktorok közreműködésével csakhamar kifogja magát nőni olyan szervezetté, amely a kivándorlás egész problémáját felöleli.

Kovács József, az Adria tengerhajós-társaság vezértitkára szerint az az akció, amelyet a földművelésügyi minisztérium megindított, nem elegendő. Fontos olyan szervezet létesítése, amely kevés bürokráciával, kevés írásbeli munkával van megterhelve, amelynek azokban van három, vagy négy ügyes embere, akiket minden hajó érkezésére leküld, sőt esetleg elébük küldi a hazatérőknek Nápolyig, hogy ott őket viszonyaik felől kikérdezzék és itthon a közép-pontot táviratilag értesítsék a visszajérkezők minőségéről és szándékáról. E társadalmi alapon létesítendő szervezet mellett a hatóságokra az a feladat várakozik, hogy a társadalmi szervezet által kérendő intézkedések megvalósítását sürgősen kereszteljük meg.

Lévay Lajos báró: A munkaszervezés középpontosságát szükségesnek tartja. De, hogy ez a szervezet a maga feladatát kellőképpen teljesíthesse, tudnunk kell a visszavándorlás arányait, és azért már Amerikából meg kell tudnunk, hogy minden hajón hány visszavándorló indul, és hogy hány közöttük a mezőgazdasági, hány az ipari, és hány a bányász munkás. A hajókon informáló iratokat kellene terjesztetni, amelyek az itteni munkaviszonyokról tájékoztatást nyújtanának. A szervezendő középpontban a kormány állandóan kell hogy képviseltesse magát.

Sugár Ignác dr., a mikolci kereskedelmi és iparkamara titkára bejelenti a szervezendő középpont támogatását kamarája, és azt hiszi, az ország összes kamarái részéről.

Weiss Berthold: Kivánatosnak mondja, hogy a visszavándorlók ideiglenes elhelyezéséről az állami és egyéb munkák minél gyorsabb fogantatásával történjen gondoskodás. Sürgősen szükséges a kivándorlási középpont létesítése abból a célból, hogy a visszavándorlók állandó elhelyezéséről és itthon tartásáról gondoskodják.

Az elnök összegezi az értekezlet eredményét. Megállapítja, hogy az összes jelenlévő érdekképviseletek és társadalmi szervezetek helyeslik a kivándorlási, illetőleg visszavándorlási középpont szervezését. Megállapítja, mint az ankét véleményét, hogy hibás volna ez az akció, kizárólag a kormány közegeire, vagy kizárólag a társadalomra ruházni. A két tényező ezt a feladatot csak egyesítve oldhatja meg. A Gyáriparosok Szövetsége sürgősen föl fogja szólni az illető szervezeteket, hogy záros határidő alatt nyilatkozzanak, részt akarnak-e venni a középpont működésében, és ha igen, rendelkeznek-e két-két kiküldöttel. A kiküldöttekből ezután sürgősen megalakítják a középpontot, paritásos alapon, úgy, hogy minden érdekképviselet az elnökségben is képviselve legyen. Azután megindul az akció.

UJDONSÁGOK.

— Rappresentanza. A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor a polgármester ülést tart, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepelnek: A jegyzőkönyv hitelcsítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. A városi tisztviselők nyugdíjalapjának 1905. évi számadásai. Az ipari alap 1906. évi számadásai. Miniszteri leirat a mulatóhelyek, kávéházak, vendéglők stb. szabályozása dolgában. A zárt ülésen kisebb adminisztratív ügyet fognak elintézni.

— A zárai tengerészeti parancsnokság. Jelentették, hogy a hadügyminiszter elrendelte, hogy a tengerészeti parancsnokságot Dalmácia egyetlen olasz jellegű városából Sebenicoba helyezze át. Az olaszok ebben újabb sérelmet látnak s a dalmát olasz sajtó ezért hevesen támadja a hadvezetőséget, amely szerinte mindig politizál. Mert ez az intézkedés nem az első sérelem az olaszokra nézve. A múlt esztendőben például úgy büntette meg a hadvezetőség a pólai irredentákat, hogy a tengerészeket a hónap első napjaira elküldte néhány napra Pólából, hogy gázsíjakat másutt költssék el s mikor a tengerésze visszatértek Pólába, a pénznek se híre se hamva. És ekkor tárogott az ürességtől Póla minden kávéháza, vendéglője, sirt a mézárós és jaggatott a specerájós. Most hasonló sors érte Zára városát, csak hogy az eset valamivel súlyosabb, mert amíg Pólába visszatér a hajóraj, a zárai tengerészeti parancsnokság talán örökre hagyja ott Zárát.

— Kivándorlásra való csábítás Triestben. A rendőrség tíz embert tartóztatott le tegnap, akiket Cantridán át Triestbe akartak csempészni és onnan Dél-Amerikába. A szökevények közül egynek sem volt utilevele. A rendőrség illetőségi helyükre fogja őket visszazsárolni.

— Ingyen ruha. A fiumei izr. jótékony-nőegylet ma délután 4 órakor az izr. hitközség gyűléstermében (Via Pomerio templomépület) negyven szegény gyermeket fog felruházni. Az elnökség az egyesület tagjait szívesen látja.

— Nagy szövögyár Finnében. Egy nagy olasz szövögyár Fiumében szövő és festő-

nyomó gyárat akar létesíteni. Az olasz cég egy budapesti fonálárú nagykereskedővel együtt szándékozik felépíteni a gyárat 100.000 orsóval s 500 szövőszékkel. A gyáralapítás költségeit hat millió koronában állapították meg.

— Egy fiumei igazgató távozása. A Magyar kereskedelmi r.-t.-nál legközelebb új igazgatót állást fogna alkotni az intézet bankosztályában. Ezt az állást Czako Emillel, az intézet egyik affilált vállalatának, a Fiumei kereskedelmi bank r.-t.-nak vezérigazgatójával töltik be. Czako helyére hirtelen, Trotzer Róbertet, a Budapesti bank r. t. cégvezető titkárát nevezik ki. Ezek a személyi változások néhány napon belül megtörténnek.

— A Népszava és a fiumei esküdtbírósg. A rappresentanza állásfoglalásával, a melyben a fiumei sajtópöröknek a budapesti esküdtbírósgtól a fiumei esküdtbírósghoz való utalását kívánja, foglalkozott a fővárosi sajtó is. A „Budapesti Hírlap” ezt támadásnak mondotta a magyar sajtó ellen, amelyek ezzel meg akarják felemlíteni a fiumei magyar sajtót. A kérdéssel foglalkozik most a „Népszava” azt írva, hogy a fiumei államellenes olaszok esetleges pórei bizonyosan kedvezőbb kimenetre számíthatnak (az ő javukra) mint azelőtt amikor nem hozzájuk közelállók ítékeztek bennük. S ezzel a kommentárral felülmúlta a szocialista „Népszava” a sok hazafiasnak mondott fővárosi újságot.

— A „Pannónia” érkezése. A Cunard-hajóársaság „Pannónia” gőzöse holnap érkezik nagyobb visszavándorló csoporttal kikötőbe. A hajón utközben egy születés és egy halálozás fordult elő. Egy Mathias Hedvig nevű visszavándorló asszony meghalt Csökér Eszter született.

— Ács munkások sztrájkja. A fiumei ács munkásoktól a munkaadók könyv aláírását követelték a mesterek és mert erre nem voltak hajlandók, elbocsátották őket. Erre az ács munkások kimondták a városra a zárlatot.

— Hangverseny. A fiumei Hangverseny Egyesület, mint már jelentettük, e hó 6-án, pénteken este 8 és fél órakor hangversenyt rendez, amelyen a hírneves Sevcsik-négyes fog bemutatkozni a fiumei közönség előtt. A hangverseny műsora a következő: 1. Dvorak: Quartetto in la bem. magg. op. 105. 2. Claude Debussy: Quartetto in sol min. op. 10. 3. Schubert: Quartetto in re min. op. post.

— Bucsuelőadás a Communálében. A Communale színházban ma tartják az őszi rendkívüli operaszézon utolsó előadását. Ez alkalomból Mascagni „L'Amico Fritz” című bohózatos operája kerül színre, Battaglia Ferenc karmester jutalomjátékául. Az első felvonás után a zenekar Battaglia két szerzeményét a „Madrigale”-t és a „Minuetto”-t fogja előadni.

— Nagy buzaszállítmány. A „Salzburg” gőzös 600 tonna búzával Brailából ideérkezett.

— Montenegrói betörés Dalmáciába. A zágrábi „Pokret”-ben olvassuk, hogy felfegyverezett montenegróiak a dalmáciai Krivoscic irányából behatoltak Dalmácia területére és Czirkviczéig átkutatták a környékbeli házakat, hogy a cettinjei bombamerényletben való részességgel vádoit Dakovics nevű volt montenegrói képviselőt kézre kerítsék. A monarchia csapatait az illetékeiken behatolás hírére a montenegrói határ mentén megerősítették, illetőleg a hadi létsámra kiegészítették, azonkívül több hadihajót rendeltek Caselnuovóba. A montenegrói kormány Bécsbe táviratot intézett, amelyben mentegeltözik a határsértés ügyében.

— Hajók forgalma. December 3-án érkeztek: „Gilda” osztrák gőzös Triestből; „Gargam” olasz gőzös Bariból; 4-én érkeztek: „Salzburg” osztrák gőzös Vencéből; „Hungaria” magyar gőzös Triestből. Indultak 3-án: „Argumaria” olasz gőzös Tangerba; „Kassa” magyar gőzös Marseilleba.

— Posta hadihajóink részére. A „Franz Josef I.” hadihajónak szóló postát e hó 4, 7, 14, 18, 21 és 28-án este 8 óra 15 perckor indítják Hongkongba. A „Leopard” postáját ugyanezeneken a napokon indítják. Shanghaiba. A leveleket a triestzi postahivatalból indítják rendeltetésük helyére.

— Az Ungaro-Croata fiume—abbaziai járatok. A Magyar-horvát hajóársaság a napi járatokat a fiume—abbaziai forgalomban november 1-től leszállítja, még pedig oly módon, hogy Fiuméből reggel 7 órakor indul az első gőzös, az utolsó indulás pedig délután 6 órakor. Abbaziából reggel 8 órakor indul Fiuméba az első gőzös, az utolsó pedig 7 órakor. Az „Istria” járatait továbbra is fenntartják. A gőzös Fiuméből 9:30 és 11:30 perckor, délután 2:30 és 4:30 perckor indul, Abbaziából pedig délelőtt 10:30 és délután 12:30, 3:30 és 5:30 órakor indul Fiuméba.

— A Salamon-cukrászda, Fiume legelőkelőbb e nemű helyisége jelentékeny átalakításon ment át az utóbbi hetekben. Most már az Adamich-utca felől is elegáns külön kávéterem szépíti a helyiséget. Feltűnést kelt a gyönyörű Mikulásheti kirakat, melyet esténként a felnőttek és gyermekek nagy csoportja bámul meg.

x Tél kezdetén. A legnépszerűbb cikke ilyenkor tél elején a jó, meleg adó kályha. Különösen a mi bórás kikötő városunkban fontos a jól szelelő egyenletes meleget terjesztő kályha, Felhívjuk a közönség figyelmét e tekintetben a legújabb szerkezetű remek „Meteor” kályhákra (Dauerbrandöfen), melyek minden eddigi rendszert felülmúlnak tökéletesség dolgában. E kályhák kizárólagos raktára az ismert Wurzer cégnél van. (Vicolo dell' Ospedale saját ház), ahol érdeklődőknek szívesen megmutatnak.

— Barca Jenő kőrösi zenekara, amely minden este a De la Ville kávéházban hangversenyez, egy kitűnő taggal Lakatos Józseffel szaporodott, aki gondolkán kíséri a zenekart, de esténként szóloban is huzza a szebbnél-szebb magyar nótákat. A jeles cigányzenekar megérdemli a magyar közönség részéről a támogatást.

x Dr. Keszthelyi Péter orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től Fiuméba, Corsia Deák 30, (Ossoinack-féle ház) I. emelet helyezi át.

— Mozgófényképek. Az „Edison”-terem (Fiumara 2. sz.) legújabb műsora: Egy titokzatos szoba. — Pokoli utazás. Egy anonim levele. — Egy eljegyzés története.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

—
Andrássy az erőszakos.

—
Emelekedik a visszavándorlás.

—
A választói jogért.

—
Nemzetközi egészségügyi kongresszus.

—
Az új osztrák honvédelmi miniszter.

—
Amerika is hajókat épít.

—
A trapaniak tüntetnek.

—
Huszonegy halálos ítélet.

—
A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 4. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Felolvassák az interpellációs könyvet, amely szerint Bánffy Dezső báró az önálló nemzeti bank, Darányi Ignác a Hajdu-Lengyel ügyre való hivatkozással a bírói tekintély megővéséről fog interpellálni.

Popovics fölveti a kérdést Wekerle Sándor miniszterelnöknek tegnap tett nyilatkozatáról, hogy igaz-e, hogy a kormány a horvát-serb koalíció megsemmisítésére törekszik.

Ezután Vlár Aurél beszél az egyszakos felhatalmazási törvényjavaslat ellen.

A jegyző Lengyel Zoltán hívja fel, aki azonban nincsen jelen,

Az ülés folyik.

Andrássy az erőszakos.

BUDAPEST, dec. 4. Ma délelőtt *Bánffy* Dezső báró vezetésével egy marostordai deputáció jelent meg *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter-nél, kérve, hogy vessen véget a marostordai háboruságnak, a főfüggesztett tisztviselőket helyezze vissza az állásukba, *Ugron* főispánt pedig ejse el. *Bánffy* beszéd közben célzást tett a maga és *Andrássy* miniszter erőszakosságára. *Andrássy* belügyminiszter válaszában elutasította az erőszakosság vádját s kijelentette, hogy *Ugron* főispánt nem ejti el. *Bánffy* Dezső báró felelni akart, de csak ennyit mondhatott: Kegyelmes Uram! A másik pillanatban *Andrássy* miniszter sarkon fordult s *Jaképnél* hagyta *Bánffy*t és a deputációt.

Emelkedik a visszavándorlás.

TRENCSÉN, dec. 4. Hivatalosan konstatálják, hogy a múlt hónapban 168 visszavándorlóval több tért haza, mint október havában.

A választói jogért.

ZÁGRÁB, dec. 4. A horvát szociáldemokraták párt legutóbb tartott értekezletén elhatározta, hogy az október 10-iki általános munkabeszüntetéshez hasonló *nagyarányu tüntetést* rendez a tartománygyűlés megnyitása napján az általános, titkos választójog életbeléptetése érdekében. A tüntetés sikerét biztosítandó, hét-főn fölhívásokat és röpiratokat osztogattak, amelyben a munkásságot a tüntetésen való részvételre szólították föl. A párt tüntető fölvonulást tervez s evégből fél napi munkabeszüntetést fog hirdetni. A vezetőség elhatározása a munkásság körében élénk visszhangra talált s így valószínű, hogy a tüntetés nagyobb méretű lesz, amely egyszersmind hatalmas lökést is fog adni a horvát proletáriátus mozgalmának.

Nemzetközi egészségügyi kongresszus.

RÓMA, dec. 4. A Teatro Argentinában tegnap nyílt meg a nemzetközi egészségügyi kongresszus. Tittoni külügyminiszter a király nevében üdvözölte a kongresszus tagjait és köszönetét nyilvánította a francia kormányának, hogy lehetővé tette, hogy a kongresszust az idén Romában tartsák meg. Boldogságnak mondotta, hogy a világállamok képviselői Olaszország meghívását fogadták el. A miniszter ezután egy nemzetközi egészségügyi hivatal szükségét hangoztatta.

Az új osztrák honvédelmi miniszter.

BÉCS, december 4. A „Fremdenblatt“ *Latscher* honvédelmi miniszter távozását és *Georgi* altábornagy osztályfőnök utódjává való kinevezését küszöbön állónak mondja.

Amerika is hajókat épít.

LONDON, dec. 4. A „Standard“ jelenté Washingtonból, hogy az emök javaslatba fogja hozni, hogy a kongresszus adjon fölhatalmazást négy legnagyobb terjedelmű hadihajó építésére, amelyeket a legnagyobb ütegekkel fognak ellátni. Továbbá, hogy a kongresszus törvényhozási uton intézkedjék a hajózás előmozdításáról. A „Standard“ plymouthi jelentése szerint az admirális intézkedéseket tett, hogy különböző angol kikötőkben nagy készletet tartsanak folyékony tüzelőanyagból a torpedóhajóhad rendelkezésére.

A trapaniak tüntetnek.

RÓMA, dec. 4. Nagy tüntetés volt Trapaniban, Nási volt miniszter városában. Népgyűlést tartottak, amelyen vagy tízezen vettek részt, akik lármásan követelték Nási szabadon bocsátását.

Huszonegy halálos ítélet.

VLADIVOSZTOK, dec. 4. Az október 20-iki zendülésben résztvevő 200 utáskatoná közül 20-at halálra, 34-et kényszermunkára, 88-at büntető-árlődjába való beosztásra, 53-at fegyelmi büntetésre, kettőt katonai fogságra ítélték. Egy parasztot akasztásra ítélték, 5 embert fölmentettek.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus“ hírlapelárusító üzletben. Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. d. h. nagytársaságban. Piazza Elisabetta. — Capudi Romaldo líkörüzetében, Deak Corso. — Devescovich Gio. trafikban, Riva Szapary. — Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadó-hivatalunkban.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nándor.
Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RESZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
hatéftől nyitva és folyószámlák után
5% netto kamatot
terít meg felelők.
A járadékát a bank önmaga viseli.

Irodatiszt keresetlik.

A Kereskedelmi Nyomda Részvénytársaság - Fiume (Adria palota) irodatisztet keres, ki a magyar és német nyelvet perfektil bírja, aki olaszul is tud, az előnyben részesül.

Mikulás napra és karácsonyra

a legszebb csokoládé- és cukorka-ajándékok valamint karácsonyfa-díszek kaphatók

Weisz Ignác

cukorkakereskedőnél Fiume, Via Governo 24 (Corso).

Kitűnő teasütemény!

ELSŐRANGU
NŐI DIVAT-TEREM
MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. VIO-féle ház, az Adria kávéház felett.

Magyar bor, magyar konyha.

Kitűnő erdőszőlő borkészítő „Szőlőfűrt-vendéglőben (Derk-korzó 34), a hol jó magyar konyha is a közönség rendelkezésére.

Perfekt olasz-magyar levelezőt

keresünk, Stenografaini tudók- és gépirók előnyben részesülnek. Kőbányai Polgári Seifözó kivitel telepe Fiume Via Ciotta 18.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI
FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

Óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárulása célunknak van fenntartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket trieszti házukkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmersekebb árakon ajánlani.

Selyem- és gyapjú-szövetek.	Szőnyeg és bútorszővetek.
Brünni szövetek dívatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.	Szőveffüggönyök (páróként draperiával) 1 fűt 10-től 38 fűt.
Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.	Legfinomabb aaminster szalonszőnyegek 200+300 22 fűt 50 kr.
Igen szép kamarn szövetek, dívatos színek 65 krajczártól 4 fűt 50-ig.	Szmirnaszőnyeg - utánaatok 200+300 6 fűt 90 kr.
Angol szövetudonságok 78 krajczártól feljebb.	Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterre 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 fűt 60-ig.

Alkalmi vétel: Himzett piús- 7 fűt 50 kr. asztaltartók

Barchendek.	Pamut és lenvászon.
Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterre 25 krajczár.	Saját kezelésű chifonok, tengeri ló védjeggyel, egy 10 méteres vég 2 fűt.20, 2 fűt.70 és feljebb.
Flanel-barchend blázoknak, előrendű minőség, színes színek, 25 kr.	Kávékészlet (1 asztaltartó s 6 szálvára) ajour-szállel 3 fűt 40 kr.
Gyapjú flanel, gyönyörű minták méterre 42 és 65 krajczár.	Lepedővászon, dupla magasság, varrás nélkül 50, 75, 100 kr. s feljebb.
Ezenkívül legfinomabb csikós és buccas barchendek ruhának, valamint barchend-pique.	Pézer vég lenvászon tenzár, méterre 2 fűt, egy 20 méteres vég 1 fűt 40.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyaraból fehéremű-vásznakat és asztali készleteket.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek 1 fűt 35 kr. gyapjuból, méterre

Női- és férfi-fehéremű.	Téli trikók.
Egy nagy tétel chifonok 1 fűt.	Bolyhos trikót-ingek férfiaknak drája 75, 80 kr. 1 fűt 30 és feljebb.
Finom chifonok alsószéknyak és hímzésűek 1 fűt 25 kr.	Bolyhos kot-alsónadrágok férfiaknak darabja 25 kr., 1 fűt és feljebb.
Menszesszonyi felhagyók 1 fűt 20-30-ára készítenek ki.	Nérb- és női trikót-alsóingek, kiváló jók 50, 75 kr. és feljebb.
Chifon férfingek, jó minőség 1 fűt 70 kr.	Pekete és színes női harsnyák 35 krtól feljebb
fehér férfi-hátóingek legfinomabb kretonból 1 fűt 70 kr.	Ezenkívül a legjobb minőségű tisztá gyapjútrikók, harsnyák, fűzővélők, file d'Écot eikkék s legfinomabb selyemtrikók.

Rendkívüli választék csipkékben, hímzésekben, csipkeszőv etekben és valamennyi díszáruban. Gyönyörű női hímz-udonságok, női kontekciók, hűtények nők és gyermekeknek és a legválasztkosabb fehéremű gyermekruháknak.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI
TRIESZT, CORSO 9. FIUME, CORSO 11. BÉCS, GORZAGASSE 14.
Szabott árak! Szabott árak!

Egyedüli magyar konyha Fiumében.
MAGYAR VENDÉGLŐ
Szapary rakpart az Adria-palota mellett.
VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ATELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt

uzsonna-termet és álló sör- és borozó létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai főstőthas különlegességeket naponta készítek valódi bécsi virsliket és azokat helyedomban melegen fogyasztom.

Saját hírlalt baromfiak, kacsák, libák, hentes kikkóitve, hideg és meleg.

Sajtók, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A kőbányai polgári sertőzde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságra csaprol mérve, palacksörét jégbe hűve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkifünőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Fiume, előzékeny kiszolgálást biztosit **KUHN GYULA.**

Szent-István védjegyű Dupla Maláta-sör palackokban.

Uj vaskereskedés.

Magyar nyelv. Nagy választék

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy a Rauschel-féle divatárüzlet eddigi helyiségeiben (VIA DEL POZZO 2.)

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási cikkekben nagyszabásu új üzletet nyitottunk.

Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsü vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíthetni.

A n. é. közönség szives támogatását kéri

mely tisztelettel **WELLMANN TESTVÉREK.**

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkezes szobák tengeri kilátással. Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kifünő konyha. Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

KURZ FRIYES

szobafestő
czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-festést, mázolást a legegyszerűbb kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vászon- és üveg-cimtáblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mely tisztelettel **KURZ FRIGYES**
Vicolo del Pino 9. szám.

Háziasszonyok figyelmébe!

A mai naptól fogva nálam **kövér kóser libák** a legolcsóbb árakon kaphatók.

Szives előjegyzéseket kér

DRAGONER J.
Piazza Mercato Coperto.

A Budapest-Kőbányai Első Magyar RÉSZEYNY SERFÜZŐDE

Fiumei főraktára: Via Gisella 4. TELEFON 400.

Ajánlja naponként friss töltésű

BRISTOL PENSIÓ és RIVIERA PENSIÓ

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Tivoli Szálloda és Pensio

lőit-ben, Abbaziától 10 perecznyire Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra. Naponta friss halak magyar gulyás és sült iba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.
Tulajdonos: BARTH E. G.

palacksöreit és „GOLIAT“

gyógyhatásu hírneves duplamaláta - sörét

25 palackos rendelést bérmentve szállítunk házhoz.

LEDERER

Pensió és Szálloda ABBAZIÁBAN.

Magyarok kedvenc otthona 85 szobával.

A kárpark közvetlen közelében. Lift. Központi légfűtés. Vízvezeték. Villanyvilágítás. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Árnyas kert.

Tengeri kilátás. Saját házi automobilom a lakók rendelkezésére áll. Telefon. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

Csak rövid időre!

Keleti, török és perzsa szőnyegek

raktára.

FIUME. Via Municipio I. sz.

Figli di Haggi Giorgio Aidinyan szőnyegcég.

Központi raktár: TRIEST. Via Cassa di Risparmio 6. sz.

Cinematograf EDISON

Közönségtérkép-könyv

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekélyesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szerelvények s kényelmes ülészekkel berendezett nézőter.

Állandó előadások d. u. 8-6-tól kezdve.

Állandó bérletjegyek is váltakoznak a pénztárnál.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kifünő kályha a „Meteor“ kályha

köszén- és kokszfűtésre berendezve. Egyedül s kizárólagos raktár:

Wurzer János
— FIUME. —
Vicolo dell' Ospedale.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

KARÁCSONY alkalmával

felszereltem üveg- és porcellánraktáramat szép és mesés olcsóságú tárgyakkal

KORNICZAI B.
Via Governo 22. (Corso.)

Uj kávé- és tejszarnok.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Via Seminario 10. sz. alatt a gimnásium átelénében

kávé- és tejszarnokot

nyitottam, hol reggel hat órától kezdve nyers tej, fehér- és fekete kávé kapható.

Tej a házhoz szállítva.

A közönség pártfogását kéri tisztelettel

Lakos Imre.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÖSBORSZESZ FOGKRÉMA LEGJOBB